

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี กรมฯ มีนโยบายการพัฒนาที่ดินโดยกำหนดให้ดำเนินการและคัดเลือกพื้นที่ตามเขตพื้นที่ลุ่มน้ำดำเนินการ 96 แห่งทั่วประเทศ จัดให้เป็นพื้นที่บูรณาการการพัฒนาที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่และจัดทำฐานข้อมูลการวางแผนการใช้ที่ดิน ก่อนจะดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ดินและน้ำและการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน โดยใช้เทคโนโลยีของกรมฯ เช่นการใช้พืชปุ๋ยสด การใช้สารเร่ง พด. 1 – 7 การปลูกหญ้าแฝก พื้นที่ที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสมในการก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ที่เกิดขึ้นแบบบูรณาการ ด้วยการสานิตและส่งเสริมการพัฒนาที่ดิน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการศึกษาและการพัฒนาพื้นที่และเป็นฐานของความรู้แก่เกษตรกรในการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสามารถขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในการจัดทำเขตพัฒนาที่ดินนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพ (ข้อมูลดิน การใช้ที่ดินด้านการเกษตร) และด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงนโยบายของรัฐและข้อกำหนดประกอบในการวางแผนการใช้ที่ดิน การดำเนินงานสำรวจภาวะเศรษฐกิจที่ดินส่วนวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 จึงมีหน้าที่ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวางแผนในการดำเนินงานในเขตพัฒนาที่ดินดังกล่าวเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบลักษณะทั่วไปของเกษตรกร
2. เพื่อทราบลักษณะการถือครองและการใช้ที่ดินของเกษตรกร
3. เพื่อทราบภาวะการผลิตทางการเกษตร
4. เพื่อทราบผลตอบแทนทางการผลิต
5. เพื่อทราบภาวะหนี้สิน

3. สถานที่ดำเนินการ

ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2555 - กันยายน 2556

5. วิธีดำเนินการ

5.1 การรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้พารามิเตอร์ทางสถิติ พื้นฐานเป็นตัวชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร

6. ผู้ดำเนินการ

งานสำรวจภาวะเศรษฐกิจที่ดิน

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 ปทุมธานี

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการดำเนินงานในเขตพัฒนาที่ดิน

7.2 เป็นต้นแบบของการทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อนำไปขยายผลต่อไป

บทที่ 2

สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่โครงการ

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ อบต.ทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดกับ อบต.ห้วยขวาง อบต.หนองงูเหลือม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดกับ อบต.ทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดกับ อบต.ห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2.2 เนื้อที่

ตำบลทุ่งขวาง มีพื้นที่ทั้งหมด 18.619 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 11,637 ไร่)

2.3 จำนวนหมู่บ้าน

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหลักเมตร	หมู่ที่ 2 บ้านหนองขาม
หมู่ที่ 3 บ้านรางพิกุล	หมู่ที่ 4 บ้านดอนสะอาด
หมู่ที่ 5 บ้านบ่อน้ำพุ	หมู่ที่ 6 บ้านปลักไม้สาย
หมู่ที่ 7 บ้านบ่อน้ำพุ	หมู่ที่ 8 บ้านหลักเมตรใหม่
หมู่ที่ 9 บ้านปลักไม้สายใหม่	หมู่ที่ 10 บ้านหนองไข่กา

2.4 ประชากร

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 5,605 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,318 ครัวเรือน

บทที่ 3

ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่

3.1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรในโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกษตรกรมีอายุโดยเฉลี่ย 52.71 ปี การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 57.15 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 14.29 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 7.15 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 7.15 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 14.29

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : ครอบครัว

รายการ	หน่วยวัด	จำนวน
อายุของหัวหน้าครอบครัว	ปี	52.71
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	เปอร์เซ็นต์	57.15
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เปอร์เซ็นต์	14.29
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7	เปอร์เซ็นต์	7.15
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เปอร์เซ็นต์	7.15
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	เปอร์เซ็นต์	14.29

3.2 สถานภาพการทำงานของสมาชิกในครอบครัวเกษตรกร

จากผลการสำรวจ พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.09 คน เป็นสมาชิกที่ทำงานในการเกษตร 1.64 คน หรือร้อยละ 40.10 เป็นสมาชิกที่ทำงานนอกการเกษตร 1.43 คน หรือร้อยละ 34.95 นอกนั้นเป็นสมาชิกที่ไม่ได้ทำงาน เนื่องจาก กำลังเรียน 0.21 คนหรือ ร้อยละ 5.86 คนชรา 0.21 คน หรือร้อยละ 5.14 และเป็นเด็กเล็ก 0.57 หรือร้อยละ 13.94

ตารางที่ 2 สถานภาพการทำงานของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

สถานภาพการทำงาน	คน	ร้อยละ
สมาชิกในครอบครัว	4.09	100.00
ทำงานในการเกษตร	1.64	42.30
ทำงานนอกรการเกษตร	1.43	16.51
ไม่ได้ทำงาน	1.02	41.19
กำลังเรียน	0.21	13.36
ชรา	0.21	5.20
เด็กเล็ก	0.57	22.63

3.3 การถือครองและการใช้ที่ดิน

3.3.1 การถือครองที่ดิน ลักษณะการถือครองที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือมีที่เป็นของตนเอง และเช่าทำ จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ย 26.73 ไร่หรือร้อยละ 71.80 เช่าผู้อื่น 10.50 ไร่ หรือร้อยละ 28.20 รวม 37.23 ไร่ โดยมีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนด ทั้งหมด

ตารางที่ 3 การถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

การถือครองที่ดิน	เนื้อที่ไร่/ครัวเรือน	ร้อยละ	เอกสารสิทธิในที่ดิน		
			โฉนด (ร้อยละ)	นค.3 (ร้อยละ)	ภท.5 (ร้อยละ)
ตนเอง	26.73	71.80	100	-	-
เช่า	10.50	28.20	-	-	-
รวม	37.23	100.00	-	-	-

3.3.2 การใช้ที่ดิน เกษตรกรในหมู่บ้านใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในการปลูกข้าว เฉลี่ย 16.20 ไร่ อ้อย โรงงาน เฉลี่ย 17.00 ไร่ พืชผัก เฉลี่ย 2.20 ไร่

ตารางที่ 4 การใช้ที่ดินของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

การใช้ที่ดิน	การถือครอง			รวม (ไร่)
	ตนเอง	เช่า	เช่าทำเปล่า	
ที่อยู่อาศัย	1.83	-	-	1.83
ข้าว	9.4	6.8	-	16.20
อ้อย	1.4	3	-	17.00
พืชผัก	1.5	0.7	-	2.20
รวม	26.73	10.50	-	37.23

3.4 ภาวะการผลิตพืชของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกข้าว พันธุ์ปทุมธานี 1 สุพรรณบุรี 1 กข.31 พิษณุโลก 2

ข้าวครั้งที่ 1 เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 721.66 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 11,690.89 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.50 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 9,020.75 บาท หรือครอบครัวละ 146,136.12 บาท

ข้าวครั้งที่ 2 เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 700.66 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 11,350.69 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.50 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 8,758.25 บาท หรือครอบครัวละ 141,883.62 บาท

อ้อยโรงงาน(ตอ1) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 13.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 18.80 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 244.40 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 880 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 16,544.00 บาท หรือครอบครัวละ 215,072.00 บาท

อ้อยโรงงาน(ตอ2) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 9.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.00 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 126.00 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 833.33 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 11,666.62 บาท หรือครอบครัวละ 104,999.58 บาท

อ้อยโรงงาน(ตอ3) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 6.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 8.00 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 48.00 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 950 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 7,600.00 บาท หรือครอบครัวละ 45,600.00 บาท

พืชผัก เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 2.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 7,466.67 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 16,500.00 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.00 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 59,733.36 บาท หรือครอบครัวละ 132,000.00 บาท

ตารางที่ 5 ภาวะการผลิตพืชของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต
2555/56

ชนิดพืช	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก./ครอบครัว)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)	มูลค่าผลผลิต (บาท/ครอบครัว)
ข้าวครั้งที่ 1	16.20	721.66	11,690.89	12.50	9,020.75	146,136.12
ข้าวครั้งที่ 2	16.20	700.66	11,350.69	12.50	8,758.25	141,883.62
อ้อยโรงงาน(ตอ1)	13.00	18.80	244.40	880.00	16,544.00	215,072.00
อ้อยโรงงาน(ตอ2)	9.00	14.00	126.00	833.33	11,666.62	104,999.58
อ้อยโรงงาน(ตอ3)	6.00	8.00	48.00	950.00	7,600.00	45,600.00
พืชผัก	2.20	7,466.67	16,500.00	8.00	59,733.36	132,000.00

3.5 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในการผลิต

จากการสำรวจข้อมูล ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่ต้องจ่ายเป็นตัวเงินสดสำหรับการปลูกพืชมีดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวครั้งที่ 1 เฉลี่ยไร่ละ 4,207.67 บาท ข้าวครั้งที่ 2 เฉลี่ยไร่ละ 4,110.01 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ1) เฉลี่ยไร่ละ 11,194.76 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ2) เฉลี่ยไร่ละ 3,632.28 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ3) เฉลี่ยไร่ละ 3,545.08 บาท พืชผัก เฉลี่ยไร่ละ 6,992.50 บาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่าย ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมัน ค่าจ้างไถที่ ค่าจ้างปลูก ค่าดูแลรักษา ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนย้าย ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีที่ดิน

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดโดยแยกต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ในการผลิตข้าวของเกษตรกร
ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	ข้าวครั้งที่ 1 (ต่อไร่)	ข้าวครั้งที่ 2 (ต่อไร่)
ต้นทุนผันแปร		
1. ค่าเตรียมดินและดูแลรักษา	544.07	544.07
- ค่าไถ	297.53	297.53
- ค่าปลูก	70.00	70.00
- ค่าดูแลรักษา	176.54	176.54
2. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	519.74	519.74
- เก็บเกี่ยว	433.33	433.33
- ขน ย้าย	86.41	86.41
- ค่าสี	-	-
3. ค่าวัสดุ	2,246.30	2,148.64
- พันธุ์พืช	692.33	643.93
- ปุ๋ยเคมี	815.43	815.43
- ยาปราบศัตรูพืช	460.46	460.64
- น้ำมัน	278.08	228.64
- ค่าซ่อมวัสดุ	-	-
- ค่าไฟฟ้าสูบน้ำ	-	-
ต้นทุนคงที่	897.56	897.56
- ค่าเช่าที่ดิน	895.06	895.06
- ค่าภาษีที่ดิน	2.50	2.50
รวม	4,207.67	4,110.01

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดโดยแยกต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ในการผลิตอ้อยโรงงาน
ของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	อ้อยโรงงาน(ตอ1) (ต่อไร่)	อ้อยโรงงาน(ตอ2) (ต่อไร่)	อ้อยโรงงาน(ตอ3) (ต่อไร่)
ต้นทุนผันแปร			
1. ค่าเตรียมดินและดูแลรักษา	2,895.44	228.00	228.00
- ค่าไถ	1,633.33	-	-
- ค่าปลูก	1,045.45	-	-
- ค่าดูแลรักษา	216.66	228.00	250.00
2. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	2,527.60	510.00	510.00
- เก็บเกี่ยว	350.00	350.00	350.00
- ขน ย้าย	2,177.60	160.00	160.00
- ค่าสี	-	-	-
3. ค่าวัสดุ	5,269.22	2,391.78	2,304.59
- พันธุ์พืช	2,357.57	-	-
- ปุ๋ยเคมี	1,595.90	1,522.00	1,513.11
- ยาปราบศัตรูพืช	308.48	310.92	298.32
- น้ำมัน	1,007.27	558.86	493.16
- ค่าซ่อมวัสดุ	-	-	-
- ค่าไฟฟ้าสูบน้ำ	-	-	-
ต้นทุนคงที่	502.50	502.50	502.50
- ค่าเช่าที่ดิน	500.00	500.00	500.00
- ค่าภาษีที่ดิน	2.50	2.50	2.50
รวม	11,194.76	3,632.28	3,545.09

ตารางที่ 8 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดโดยแยกต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ในการผลิตพืชผักของเกษตรกร
ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	พืชผัก (ต่อไร่)
ต้นทุนผันแปร	
1. ค่าเตรียมดินและดูแลรักษา	3,500.00
- ค่าไถ	1,500.00
- ค่าปลูก	1,200.00
- ค่าดูแลรักษา	800.00
2. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	500.00
- เก็บเกี่ยว	500.00
- ขน ย้าย	-
- ค่าสี	-
3. ค่าวัสดุ	2,490.00
- พันธุ์พืช	200.00
- ปุ๋ยเคมี	790.00
- ยาปราบศัตรูพืช	1,000.00
- น้ำมัน	500.00
- ค่าซ่อมวัสดุ	-
- ค่าไฟฟ้าสูบน้ำ	-
ต้นทุนคงที่	502.50
- ค่าเช่าที่ดิน	500.00
- ค่าภาษีที่ดิน	2.50
รวม	6,992.50

3.6 รายได้ประเมินสุทธินือต้นทุนที่เป็เงินสดในการผลิตพืช

รายได้จากการเกษตร รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการปลูกข้าว เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกข้าวครั้งที่ 1 เฉลี่ยไร่ละ 4,813.08 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 77,971.87 บาท รายได้สุทธิจากการปลูกข้าวครั้งที่ 2 เฉลี่ยไร่ละ 4,648.24 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 75,301.46 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ1) เฉลี่ยไร่ละ 5,349.24 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 69,540.12 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ2) เฉลี่ยไร่ละ 8,034.34 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 72,309.06 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ3) เฉลี่ยไร่ละ 4,054.92 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 24,329.52 บาท พืชผัก เฉลี่ยไร่ละ 52,740.86 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 116,165.00 บาท

ตารางที่ 9 รายได้ประเมินสุทธินือต้นทุนที่เป็เงินสดในการผลิตพืชของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

ชนิดพืช	มูลค่าผลผลิต		ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน		รายได้สุทธิ	
	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)
ข้าวครั้งที่ 1	9,020.75	146,136.12	4,207.67	68,164.25	4,813.08	77,971.87
ข้าวครั้งที่ 2	8,758.25	141,883.62	4,110.01	66,582.16	4,648.24	75,301.46
อ้อยโรงงาน						
(ตอ1)	16,544.00	215,072.00	11,194.76	145,531.88	5,349.24	69,540.12
(ตอ2)	11,666.62	104,999.58	3,632.28	32,690.52	8,034.34	72,309.06
(ตอ3)	7,600.00	45,600.00	3,545.08	21,270.48	4,054.92	24,329.52
พืชผัก	59,733.36	132,000.00	6,992.50	15,835.00	52,740.86	116,165.00
รวม	113,322.98	785,691.32	33,682.30	350,074.29	79,640.68	435,617.03

3.7 รายได้นอกการเกษตร

นอกจากเกษตรกรมีรายได้จากการเพาะปลูกแล้วยังมีรายได้อื่น ๆ นอกจากการเกษตรอีก เช่น รายได้จาก การรับจ้างทั่วไป บุตรให้+เงินเดือน ค่าขาย เฉลี่ยครอบครัวละ 47,923.00 บาท

ตารางที่ 10 รายได้นอกการเกษตรของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต
2555/56

ประเภทรายได้	จำนวนเงิน (บาท)
รับจ้างทั่วไป	33,938.00
บุตรให้+เงินเดือน	6,462.00
ค้าขาย	7,523.00
รวม	47,923.00

3.8 รายได้ทั้งหมดของเกษตรกร

เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพืชในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ
127,563.68 บาท

ตารางที่ 11 รายได้ทั้งหมดของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต
2555/56

ประเภทรายได้	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้ในภาคการเกษตร	
การผลิตพืช	79,640.68
รายได้นอกภาคการเกษตร	
เป็นเงินสด	47,923.00
รวม	127,563.68

3.9 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพของเกษตรกร

เกษตรกรค่าใช้จ่ายในการครองชีพ เช่น ค่าอาหารแห้งและอาหารสด+แก๊ส ค่าการศึกษา ค่าของ
ใช้เบ็ดเตล็ด ค่าเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล ค่าเสื้อผ้า ค่าบันเทิง ค่าสาธารณูปโภค ค่าพิธีกรรมต่างๆ เฉลี่ย
ครอบครัวละ 124,994.00 บาท

ตารางที่ 12 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ปีการผลิต 2555/56

ประเภทรายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าอาหารสดและอาหารแห้ง+แก๊ส	44,676.00
ค่าการศึกษา	14,521.00
ค่าของใช้เบ็ดเตล็ด	12,950.00
ค่าเดินทาง	22,571.00
ค่ารักษาพยาบาล	672.50
ค่าเสื้อผ้า	4,100.00
ค่าบันเทิง	2,874.00
ค่าพิธีกรรมต่างๆ	5,143.00
ค่าสาธารณูปโภค	17,486.50
รวม	124,994.00

3.10 รายได้สุทธิของครอบครัวเกษตรกร

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรมีรายได้ในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตร เป็นเงิน 833,614.32 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการเกษตรและค่าใช้จ่ายนอกการเกษตร เป็นเงิน 475,068.29 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 358,546.03 บาทต่อครอบครัว

ตารางที่ 13 รายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

ประเภทของรายได้/ค่าใช้จ่าย	รายได้/ค่าใช้จ่ายเป็นเงินสด (บาท)
รายได้ของครอบครัว	833,614.32
รายได้ในการเกษตร	785,691.32
รายได้นอกการเกษตร	47,923.00
ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	475,068.29
ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางการเกษตร	350,074.29
ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ	124,994.00
รายได้สุทธิของครอบครัว	358,546.03

3.11 ภาวะหนี้สินของเกษตรกร

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินเฉลี่ยครอบครัวละ 14,750.00 บาท แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรใช้บริการมากที่สุดคือ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 0.50

ตารางที่ 14 ภาวะหนี้สินของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

แหล่งสินเชื่อ	ร้อยละของครอบครัวที่กู้	จำนวนเงินกู้ต่อครอบครัว (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (%)	วัตถุประสงค์ในการกู้ (%)	
				เพื่อการครองชีพ	เพื่อการประกอบอาชีพ
กองทุนหมู่บ้าน	80.00	14,750.00	0.50	-	✓
รวม / เฉลี่ย	-	14,750.00	-	-	-

3.12 ปัญหาของเกษตรกร

ปัญหาของเกษตรกรที่พบจากการสำรวจ ได้แก่ ปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง ร้อยละ 60.00 ศัตรูพืชรบกวน ร้อยละ 43.75 ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 31.25 น้ำท่วม ร้อยละ 31.25 ข้าวดีด ร้อยละ 31.25

ตารางที่ 15 ปัญหาของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2555/56

ชนิดของปัญหา	ร้อยละ
ราคาปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง	60.00
ศัตรูพืชรบกวน	43.75
ราคาผลผลิตตกต่ำ	31.25
น้ำท่วม	31.25
ข้าวดีด	31.25

บทที่ 4

สรุปผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม

4.1 สรุป

จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า หัวหน้าครอบครัวมีอายุโดยเฉลี่ย 52.71 ปี การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 57.15 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 14.29 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 7.15 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 7.15 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 14.29

มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.09 คน เป็นสมาชิกที่ทำงานในภาคเกษตร 1.64 คน หรือร้อยละ 40.10 เป็นสมาชิกที่ทำงานนอกภาคเกษตร 1.43 คน หรือร้อยละ 34.95 นอกนั้นเป็นสมาชิกที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจาก กำลังเรียน 0.21 คนหรือ ร้อยละ 5.86 คนชรา 0.21 คน หรือร้อยละ 5.14 และเป็นเด็กเล็ก 0.57 หรือร้อยละ 13.94

การถือครองที่ดิน ลักษณะการถือครองที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือมีที่เป็นของตนเองและเช่าทำ จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ย 26.73 ไร่หรือร้อยละ 71.80 เช่าผู้อื่น 10.50 ไร่ หรือร้อยละ 28.20 รวม 37.23 ไร่ โดยมีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนด ทั้งหมด

การใช้ที่ดิน เกษตรกรในหมู่บ้านใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในการปลูกข้าว เฉลี่ย 16.20 ไร่ อ้อยโรงงาน เฉลี่ย 17.00 ไร่ พืชผัก เฉลี่ย 2.20 ไร่

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกข้าว พันธุ์ปทุมธานี 1 สุพรรณบุรี 1 กข.31 พิษณุโลก 2

ข้าวครั้งที่ 1 เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 721.66 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 11,690.89 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.50 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 9,020.75 บาท หรือครอบครัวละ 146,136.12 บาท

ข้าวครั้งที่ 2 เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 700.66 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 11,350.69 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.50 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 8,758.25 บาท หรือครอบครัวละ 141,883.62 บาท

อ้อยโรงงาน(ต่อ1) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 13.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 18.80 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 244.40 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 880 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 16,544.00 บาท หรือครอบครัวละ 215,072.00 บาท

อ้อยโรงงาน(ตอ2) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 9.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.00 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 126.00 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 833.33 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 11,666.62 บาท หรือครอบครัวละ 104,999.58 บาท

อ้อยโรงงาน(ตอ3) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 6.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 8.00 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 48.00 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 950 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 7,600.00 บาท หรือครอบครัวละ 45,600.00 บาท

พืชผัก เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 2.20 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 7,466.67 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 16,500.00 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.00 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 59,733.36 บาท หรือครอบครัวละ 132,000.00 บาท

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวครั้งที่ 1 เฉลี่ยไร่ละ 4,207.67 บาท ข้าวครั้งที่ 2 เฉลี่ยไร่ละ 4,110.01 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ1) เฉลี่ยไร่ละ 11,194.76 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ2) เฉลี่ยไร่ละ 3,632.28 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ3) เฉลี่ยไร่ละ 3,545.08 บาท พืชผัก เฉลี่ยไร่ละ 6,992.50 บาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่าย ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมัน ค่าจ้างไถที่ ค่าจ้างปลูก ค่าดูแลรักษา ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนย้าย ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีที่ดิน

รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการปลูกข้าว เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกข้าวครั้งที่ 1 เฉลี่ยไร่ละ 4,813.08 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 77,971.87 บาท รายได้สุทธิจากการปลูกข้าวครั้งที่ 2 เฉลี่ยไร่ละ 4,648.24 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 75,301.46 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ1) เฉลี่ยไร่ละ 5,349.24 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 69,540.12 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ2) เฉลี่ยไร่ละ 8,034.34 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 72,309.06 บาท อ้อยโรงงาน(ตอ3) เฉลี่ยไร่ละ 4,054.92 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 24,329.52 บาท พืชผัก เฉลี่ยไร่ละ 52,740.86 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 116,165.00 บาท

นอกจากเกษตรกรมีรายได้จากการเพาะปลูกแล้วยังมีรายได้อื่น ๆ นอกจากการเกษตรอีก เช่น รายได้จากการรับจ้างทั่วไป บุตรให้+เงินเดือน ค่าขาย เฉลี่ยครอบครัวละ 47,923.00 บาท

เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพืชในการเกษตรและรายได้จากการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 127,563.68 บาท

เกษตรกรค่าใช้จ่ายในการครองชีพ เช่น ค่าอาหารแห้งและอาหารสด+แก๊ส ค่าการศึกษา ค่าของใช้เบ็ดเตล็ด ค่าเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล ค่าเสื้อผ้า ค่าบันเทิง ค่าสาธารณูปโภค ค่าพิธีกรรมต่างๆ เฉลี่ยครอบครัวละ 124,994.00 บาท

เกษตรกรมีรายได้ในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตร เป็นเงิน 833,614.32บาท และมีค่าใช้จ่ายในการเกษตรและค่าใช้จ่ายนอกการเกษตร เป็นเงิน 475,068.29 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 358,546.03 บาทต่อครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินเฉลี่ยครอบครัวละ 14,750.00 บาท แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรใช้บริการมากที่สุดคือ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 0.50

ปัญหาของเกษตรกรที่พบจากการสำรวจ ได้แก่ ปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง ร้อยละ 60.00 ศัตรูพืชรบกวน ร้อยละ 43.75 ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 31.25 น้ำท่วม ร้อยละ 31.25 ข้าวดีด ร้อยละ 31.25